(מ) (כא) * לָאֱכֹל) (טור): ו לְמֻתָּר (כב) * לִסְחֹט (ט) לִימוֹנִי״ש: ז מ לִסְחֹט כְּבָשִׁים (פְּרוּשׁ, פֵּרוֹת וּמֵינֵי יְרָקוֹת הַמֻּנָּחִים בְּחֹמֶץ וּבְמֶלַח כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵרָקְבוּ) (כג) וּשְׁלָקוֹת, (כד) אִם לְגוּפָם, שֶׁאֵין צָרִיךְ לַמַּיִם וְאֵינוֹ סוֹחֲטָן (כה) אֶלָּא לְתַקָּנָם לַאֲכִילָה, אֲפִלּוּ סוֹחֵט (כו) לְתוֹךְ קְעָרָה שֶׁאֵין בָּהּ אֹכֶל, מֻתָּר. וְאִם צָרִיךְ לְמֵימֵיהֶן, מֻתָּר לִסְחֹט (כז) לְתוֹךְ קְדֵרָה (כח) שֶׁיֵּשׁ בָּהּ (י) אֹכֶל, אֲבָל אִם אֵין בָּהּ

ל תְּשׁוּבוֹת הָרַא״ש (כלל כב סי׳ כ) וְרַבֵּנוּ יְרוּחִם (נתיב יב) בְּחֶלֶק (ה׳) [ח׳]. מ שְׁבָּת קמ״ה (ע״א).

## בֵּאוּר הַיטֵב

מִבְּעוֹד יוֹם. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב בעל התרומה) מָרְדְּכַי (פ״א סי׳ רנט): ה (ח) לְאָכְלָ. מִפְּנֵי הֲרֵי כְּבוֹרַי אֹכֶל מִתּוֹךְ פִּסְלַת. טור. וְהוּא הַדִּין בְּשֹׁאָר פֵּרוֹת שֶׁאֵינָן רְאוּיִם לַאֲכִילָה, אָסוּר לִסְחֹטָן לְמֵימֵיהֶן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). וְכָתַב הַשׁ״ז (סק״ד) דִּלְפִי זֶה אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁסּוֹחֲטוֹ לְתוֹכוֹ הַבָּסָר מֻתָּר כְּדִלְעֵיל סִימָן שי״ט (ס״א) לְעִנְיַן בּוֹרֵר עֵין שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק יד) דְּיֵשׁ לְהַתִּיר לִסְחֹט לְצֹרֶךְ אוֹתָהּ סְעוּדָה, עֵין שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) תָּמַהּ עֲלֵיהֶם דְּאָטוּ מִי שָׁרֵי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה כְּדֵי לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר וְכֵן כָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ ד׳ דְּשַׁבָּת (לב אות ג), אֶלָּא הַטַּעַם, דְּבוֹרַי בְּיָדוֹ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר לֹא מִקְרֵי בְּרִירָה דְּהֵרֶי דֶּרֶךְ אֲכִילָה, וּלְהָכִי בְּקִנּוּן וּבְתַמְחוּי אָסוּר לְבָרֵר אֲפִלּוּ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר, וְכֵן פְּסֹלֶת מִתּוֹךְ הָאֹכֶל אָסוּר אֲפִלּוּ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לִסְחֹט בֹּסֶר, עֵין שָׁם. וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט):

ו (ט) לִימוֹנִי״שׁ. כֵּיוָן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ כְּלָל לִסְחֹטָן לְצֹרֶךְ מַשְׁקֶה אֶלָּא לְצֹרֶךְ אֹכֶל הֲרֵי כְּשֹׁאָר פֵּרוֹת, עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סָעִיף א׳ (סק״ג), וַאֲפִלּוּ נוֹתֵנִין לִסְחֹטוֹ לְתוֹךְ מַיִם לִשְׁתּוֹתוֹ שָׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לִשְׁתּוֹתָן לְבַדּוֹ. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה תוהיים). וְלִימוֹנִי״ש הַבְּרוּשִׁים בְּמֶלַח, דֵּינָם כִּכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת, עַיִן סָעִיף ד׳. וּלְעִנְיַן לִסְחֹט תַּפּוּחִים, נִרְאֶה לִי דְּאוֹתָן שֶׁסּוֹחֲטִין כְּדֵי לִרְכֹּךְ הַתַּפּוּחַ כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׂין אִם הַתַּפּוּחַ קָשֶׁה דְּשָׁרֵי, דְּהֵרֵי כְּמוֹ לְמַחַץ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ב׳, וְאַף עַל גַּב דְּשׁוֹתֶה מֵה שֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, מִכָּל מָקוֹם לֹא נִתְּנָה פְּחִיטָה לְכָךְ כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד לְכָךְ, וְאִם הַתַּפּוּחַ מְבֻשָּׁל וְסוֹחֲטוֹ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, פְּשִׁיטָא דְּשָׁרֵי דְּהָא סָחַט כָּל הָאֹכֶל מִמֶּנּוּ. טַ״ז (סק״ה) עַיִן שָׁם:

ז (י) אֹכֶלָ. דְּמַשְׁקֶה הַבָּא לְאֹכֶל הֲרֵי כְּמִקְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל, וְהוּא הַדִּין לְתוֹךְ הַמּוּרְיָס דְּהֲרֵי מֵאֹכֶל. סַמ״ק (מצוה רפב). אֲבָל לְתוֹךְ מַשְׁקִין אָסוּר:

## מַשְׁנָה בְּרוּרָה

כְּדַעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם, אַף אִם הַבָּסָר רָאוּי לֶאֱכֹל עַל יְדֵי הַדְּחָק, מִי שֶׁסּוֹמֵךְ עַל דִּבְרֵי הָעוֹלַת שַׁבָּת וְטַ״ז אֵין לְמָחוֹת בְּיָדוֹ: (כא) לָאֱכֹלָ. וְהוּא הַדִּין (כב) בְּשֹׁאָר פֵּרוֹת שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה, אָסוּר לִסְחֹטָן לְמֵימֵיהֶן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). וְכָתַב הַשׁ״ז (סק״ד) דִּלְפִי זֶה אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁסּוֹחֲטוֹ לְתוֹכוֹ הַבָּסָר מֻתָּר כְּדִלְעֵיל סִימָן שי״ט (ס״א) לְעִנְיַן בּוֹרֵר עֵין שָׁם, וְכֵן כָּתַב הָעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק יד) דְּיֵשׁ לְהַתִּיר לִסְחֹט לְצֹרֶךְ אוֹתָהּ סְעוּדָה, עֵין שָׁם. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) תָּמַהּ עֲלֵיהֶם דְּאָטוּ מִי שָׁרֵי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה כְּדֵי לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר וְכֵן כָּתַב הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ ד׳ דְּשַׁבָּת (לב אות ג), אֶלָּא הַטַּעַם, דְּבוֹרַי בְּיָדוֹ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר לֹא מִקְרֵי בְּרִירָה דְּהֵרֵי דֶּרֶךְ אֲכִילָה, וּלְהָכִי בְּקִנּוּן וּבְתַמְחוּי אָסוּר לְבָרֵר אֲפִלּוּ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר, וְכֵן פְּסֹלֶת מִתּוֹךְ הָאֹכֶל אָסוּר אֲפִלּוּ לֶאֱכֹל לְאַלְתַּר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּאָסוּר לִסְחֹט בֹּסֶר, עֵין שָׁם. וְעַיִן יַד אַהֲרֹן (הגה״ט):

וְאֶפְשָׁר דְּלְאוֹ דַּוְקָא שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לַאֲכִילָה כְּלָל קָאָמַר, אֶלָּא עַל יְדֵי הַדְּחָק, וְלָכֵן נִקְרָא פְּסֹלֶת נָגֻד מַה שֶּׁסּוֹחֲטִין, וְאִם כֵּן הוּא מִדְּרַבָּנָן [חָמֵד מֹשֶׁה (סק״ד)]:

* לָאֱכֹלָ. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ב׳ שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאִם הוּא מִדְּרַבָּנָן [חָמֵד מֹשֶׁה (סק״ד)]:

הַשׁ״ז וְעוֹלַת שַׁבָּת לְהַקֵּל מִשַּׁעַם דְּגַם בְּבוֹרֵר מִקִּילִינַן בְּלַאֲלְתַּר אִם הוּא אֹכֶל מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת. וְעַיִן בְּקִרְי מְגָדִים (מש״ז סק״ד) שֶׁרָמַז דְּבְטוֹסְפוֹת (קמד: ד״ה חולב) אִיתָא הַטַּעַם לְעִנְיַן חוֹלֶבֶת מִשּׁוּם דָּשׁ, שֶׁנּוֹטֵל הָאֹכֶל מִן הַפְּסֹלֶת, וּבְעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן הַבְּהֵמָה הִיא כְּפִסֹלֶת וּכְשֶׁנּוֹטֵל הָאֹכֶל מִמֶּנָּה כְּדֵישָׁה חֲשִׁיבָא, וְכֵן הוּא הַדִּין לְעִנְיַן בֹּסֶר, וּלְפִי זֶה נִסְתָּר הַקּוֹרְלֵא לְגַמְרֵי, דִּבְדֵישָׁה אֵין נַפְקָא מִנָּה בֵּין לְאַלְתַּר לַאֲחַר זְמַן. וְעַיִן בְּסֵפֶר חֶמֶד מֹשֶׁה (שם) שֶׁמְּצַדֵּד דְּכֹנֶנֶת הָרַ״ן (ס: ד״ה אמר) וְהַשּׁוֹר שֶׁכָּתְבוּ כְּבוֹרֵר אֹכֶל מִן הַפְּסֹלֶת גַּם כֵּן הֵיינוּ דְּמִשּׁוּם זֶה חֲשִׁיבָא כְּדֵשׁ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת, אַף שֶׁקִּצְּרוּ בְּלְשׁוֹנָם [אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל יד סק״ג) שֶׁגַּם הוּא כָּתַב כֵּן]. וְנִרְאֶה שֶׁכֵּן הוּא הָאֱמֶת, שֶׁרָאִיתִי בְּאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ נח) שֶׁמְּעִתִּיק לְשׁוֹן רַבֵּנוּ תָּם בַּאֲרִיכוּת, כְּתוֹב שָׁם גַּם כֵּן בְּהֶדְיָא דְּהוּא כְּמוֹ דָּשׁ שֶׁמְּפָרֵק הָאֹכֶל מִן הַקַּשׁ עַיִן שָׁם, וְלָמָּה לָן לוֹמַר שֶׁהַטּוּר יִפְלֹג עַל זֶה וְיִכְתֹּב בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם בְּעִנְיַן אַחַר, וּמִלְּבַד זֶה בְּמִלְחָמוֹת (ס:) כָּתַב גַּם כֵּן דְּדַעַת הַגְּאוֹנִים (תשובות רב נטרונאי גאון או״ח סי׳ קמח) שֶׁאוֹסְרִין לַחֲלֹב בְּשַׁבָּת לְקִדְרָה הוּא מִשּׁוּם דְּכִדְשׁ חֲשִׁיבָא עַיִן שָׁם, [א]צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל אִם מֻתָּר לִסְחֹטָן בְּשַׁבָּת לְתוֹךְ מַשְׁקֶה, אַף אִם נִסְבֹּר דְּאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם בּוֹרֵר. אַף אִם הַבָּסָר רָאוּי לַאֲכִילָה עַל יְדֵי הַדְּחָק דִּלְעִנְיַן בּוֹרֵר לֵיכָא בָּזֶה אֶלָּא אִיסּוּרָא מִדְּרַבָּנָן, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי״ט (משנ״ב סק״ז), וְדֵשׁ נִרְאֶה גַּם כֵּן דְּלֹא שַׁיָּךְ כָּל כָּךְ בְּאֹפֶן זֶה מִדְּאוֹרַיְיתָא, דְּאֵין דּוֹמֶה לְמְפָרֵק מִן הַקַּשׁ, מִשְׁתַּבְּרָא דְּיֵשׁ לְסָמֹךְ לְהָקֵל בְּשִׁעַת הַדְּחָק כְּדַעַת הַטַּ״ז וְעוֹלַת שַׁבָּת:

ו * לִסְחֹט לִימוֹנִי״שׁ. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ק כב) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּהוּא אֲפִלּוּ לְמַשְׁקִין. דְּהִנֵּה מְקוֹר דִּין זֶה הוּא מִתְּשׁוּבַת הָרַא״ש (כלל כב סי׳ ב) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה תוהיים) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְשֶׁשְּׁאַלְתֶּם עַל סְחִיטַת לִימוֹנִי״ש, נִרְאֶה דְּהֵם בִּכְלָל שְׁאָר פֵּרוֹת שֶׁמֻּתָּר לִסְחֹטָן, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ כְּלָל לִסְחֹט לִימוֹנִי״ש לִצְרֹךְ מַשְׁקֶה אֶלָּא לִצְרֹךְ אֹכֶל וּמֻתָּר לִסְחֹטָן בְּשַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַל כָּרְחֵךְ רְצוֹנוֹ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁאֵין הַמִּנְהָג לִסְחֹטָן לְמֵימֵיהֶן, לָךְ מִי שֶׁיִּרְצֶה לִסְחֹטָן לְמֵימֵיהֶן מֻתָּר כְּדִין שְׁאָר פֵּרוֹת, דִּבְוַדַּאי לֹא הָצְרַךְ הָרַא״ש לְהַתִּיר לִסְחֹטָן לְתוֹךְ אֹכֶל, דְּהֵרֵי אֲפִלּוּ אִשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים מֻתָּר לִסְחֹטוֹ לְתוֹךְ אֹכֶל, וְכָל שֶׁכֵּן לִימוֹנִי״ש דְּהֵרֵי כִּשְׁאָר פֵּרוֹת, עַד כָּאן לְשׁוֹן סֵפֶר מַשֵּׂה יְהוּדָה (סק״ד), וְכֵן מִשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים דְּכֻלָּנָא הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ הוּא אֲפִלּוּ לְמַשְׁקִין. וָדַע, דְּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּסוֹף דִּבְרֵינוּ דְּמֻתָּר לִסְחֹטוֹ לְתַבְשִׁיל וְעַל גַּבֵּי הָאֹכֶל, הֵיינוּ דְּבָזֶה אֵין צָרִיךְ לָחֹשׁ לְחִמְרַת הָרַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל (קמה. ד״ה ומתוך) שֶׁכָּתַבְנוּ גַּבֵּי אֲשִׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים, דְּלְתַרְוִיץ הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַבַּיִת יוֹסֵף (שם) שֶׁהֲבֵאתִי בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם) בְּכָל גְּוָנֵי אֵין לְהַחְמִיר לְעִנְיַן לִימוֹנִי״ש:

(כב) לִסְחֹט לִימוֹנִי״שׁ. כֵּיוָן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ כְּלָל לִסְחֹטָן לְצֹרֶךְ מַשְׁקֶה אֶלָּא לְצֹרֶךְ אֹכֶל הֲרֵי כְּשֹׁאָר פֵּרוֹת, עַיִן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ סָעִיף א׳ (סק״ג), וַאֲפִלּוּ נוֹתֵנִין לִסְחֹטוֹ לְתוֹךְ מַיִם לִשְׁתּוֹתוֹ שָׁרֵי, כֵּיוָן שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לִשְׁתּוֹתָן לְבַדּוֹ. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה תוהיים). וְלִימוֹנִי״ש הַבְּרוּשִׁים בְּמֶלַח, דֵּינָם כִּכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת, עַיִן סָעִיף ד׳. וּלְעִנְיַן לִסְחֹט תַּפּוּחִים, נִרְאֶה לִי דְּאוֹתָן שֶׁסּוֹחֲטִין כְּדֵי לִרְכֹּךְ הַתַּפּוּחַ כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׂין אִם הַתַּפּוּחַ קָשֶׁה דְּשָׁרֵי, דְּהֵרֵי כְּמוֹ לְמַחַץ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסָעִיף קָטָן ב׳, וְאַף עַל גַּב דְּשׁוֹתֶה מֵה שֶׁיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ, מִכָּל מָקוֹם לֹא נִתְּנָה פְּחִיטָה לְכָךְ כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד לְכָךְ, וְאִם הַתַּפּוּחַ מְבֻשָּׁל וְסוֹחֲטוֹ שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ, פְּשִׁיטָא דְּשָׁרֵי דְּהָא סָחַט כָּל הָאֹכֶל מִמֶּנּוּ. טַ״ז (סק״ה) עַיִן שָׁם:

ז (י) אֹכֶלָ. דְּמַשְׁקֶה הַבָּא לְאֹכֶל הֲרֵי כְּמִקְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל, וְהוּא הַדִּין לְתוֹךְ מוּרְיָס דְּהֲרֵי מֵאֹכֶל. סַמ״ק (מצוה רפב). אֲבָל לְתוֹךְ מַשְׁקִין אָסוּר:

## בֵּאוּר הֲלָכָה

נִקְרָא פְּסֹלֶת נָגֻד מַה שֶּׁסּוֹחֲטִין, וְאִם כֵּן הוּא מִדְּרַבָּנָן [חָמֵד מֹשֶׁה (סק״ד)]:

* לָאֱכֹלָ. עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ב׳ שֶׁכָּתַבְנוּ דְּאִם הוּא מִדְּרַבָּנָן [חָמֵד מֹשֶׁה (סק״ד)]:

הַשׁ״ז וְעוֹלַת שַׁבָּת לְהָקֵל מִשַּׁעַם דְּגַם בְּבוֹרֵר מִקִּילִינַן בְּלַאֲלְתַּר אִם הוּא אֹכֶל מִתּוֹךְ פְּסֹלֶת. וְעַיִן בְּקִרְי מְגָדִים (מש״ז סק״ד) שֶׁרָמַז דְּבְטוֹסְפוֹת (קמד: ד״ה חולב) אִיתָא הַטַּעַם לְעִנְיַן חוֹלֶבֶת מִשּׁוּם דָּשׁ, שֶׁנּוֹטֵל הָאֹכֶל מִן הַפְּסֹלֶת, וּבְעִנְיָנֵנוּ גַּם כֵּן הַבְּהֵמָה הִיא כְּפִסֹלֶת וּכְשֶׁנּוֹטֵל הָאֹכֶל מִמֶּנָּה כְּדֵישָׁה חֲשִׁיבָא, וְכֵן הוּא הַדִּין לְעִנְיַן בֹּסֶר, וּלְפִי זֶה נִסְתָּר הַקּוֹרְלֵא לְגַמְרֵי, דִּבְדֵישָׁה אֵין נַפְקָא מִנָּה בֵּין לְאַלְתַּר לַאֲחַר זְמַן. וְעַיִן בְּסֵפֶר חֶמֶד מֹשֶׁה (שם) שֶׁמְּצַדֵּד דְּכֹנֶנֶת הָרַ״ן (ס: ד״ה אמר) וְהַשּׁוֹר שֶׁכָּתְבוּ כְּבוֹרֵר אֹכֶל מִן הַפְּסֹלֶת גַּם כֵּן הֵיינוּ דְּמִשּׁוּם זֶה חֲשִׁיבָא כְּדֵשׁ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסְפוֹת, אַף שֶׁקִּצְּרוּ בְּלְשׁוֹנָם [אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּנִשְׁמַת אָדָם (ח״ב כלל יד סק״ג) שֶׁגַּם הוּא כָּתַב כֵּן]. וְנִרְאֶה שֶׁכֵּן הוּא הָאֱמֶת, שֶׁרָאִיתִי בְּאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ נח) שֶׁמְּעִתִּיק לְשׁוֹן רַבֵּנוּ תָּם בַּאֲרִיכוּת, כְּתוֹב שָׁם גַּם כֵּן בְּהֶדְיָא דְּהוּא כְּמוֹ דָּשׁ שֶׁמְּפָרֵק הָאֹכֶל מִן הַקַּשׁ עַיִן שָׁם, וְלָמָּה לָן לוֹמַר שֶׁהַטּוּר יִפְלֹג עַל זֶה וְיִכְתֹּב בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם בְּעִנְיַן אַחַר, וּמִלְּבַד זֶה בְּמִלְחָמוֹת (ס:) כָּתַב גַּם כֵּן דְּדַעַת הַגְּאוֹנִים (תשובות רב נטרונאי גאון או״ח סי׳ קמח) שֶׁאוֹסְרִין לַחֲלֹב בְּשַׁבָּת לְקִדְרָה הוּא מִשּׁוּם דְּכִדְשׁ חֲשִׁיבָא עַיִן שָׁם, [א]צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל אִם מֻתָּר לִסְחֹטָן בְּשַׁבָּת לְתוֹךְ מַשְׁקֶה, אַף אִם נִסְבֹּר דְּאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם בּוֹרֵר. אַף אִם הַבָּסָר רָאוּי לַאֲכִילָה עַל יְדֵי הַדְּחָק דִּלְעִנְיַן בּוֹרֵר לֵיכָא בָּזֶה אֶלָּא אִיסּוּרָא מִדְּרַבָּנָן, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שי״ט (משנ״ב סק״ז), וְדֵשׁ נִרְאֶה גַּם כֵּן דְּלֹא שַׁיָּךְ כָּל כָּךְ בְּאֹפֶן זֶה מִדְּאוֹרַיְיתָא, דְּאֵין דּוֹמֶה לְמְפָרֵק מִן הַקַּשׁ, מִשְׁתַּבְּרָא דְּיֵשׁ לְסָמֹךְ לְהָקֵל בְּשִׁעַת הַדְּחָק כְּדַעַת הַטַּ״ז וְעוֹלַת שַׁבָּת:

(כג) וּשְׁלָקוֹת. הֵיינוּ (כד) אִם לְגוּפָם. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁסּוֹחֲטָן (ט) מִמֶּשֶׁקֶה הַצָּף עֲלֵיהֶן וְהַנִּבְלָע בָּהֶן כְּדֵי לְתַקֵּן גּוּפָם לַאֲכִילָה לְבַד וְאֵין צָרִיךְ לְמֵימֵיהֶן, כְּמוֹ שֶׁדָּרְכּוֹ לִסְחֹט הַיָּרָק שֶׁקּוֹרִין שַׁאלַאטִי״ן לְאַחַר שֶׁשָּׁרוּ אוֹתָן בַּמַּיִם, לָכֵן אֵינָנּוּ בִּכְלָל מְפָרֵק כְּלָל, וְאַף דְּסוֹחֵט לְתוֹךְ הַקְּעָרָה וְאֵין הַמַּשְׁקֶה אֵינָנּוּ בִּכְלָל מְלָאכָה. מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מְכַוֵּן בְּשׁבִיל הַמַּשְׁקֶה אֵינָנּוּ בִּכְלָל מְלָאכָה. (נא) וּבְזֵיתִים וַעֲנָבִים אָסוּר בְּכָל גְּוָנַי, מִשּׁוּם דְּרֹב הָעוֹלָם סוֹחֲטִין אוֹתָן לְמֵימֵיהֶן: (כה) אֶלָּא וְכוּ׳. וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לִסְחֹט לְאִקְשִׁי״ן מִשֶּׁמֶן הַנִּבְלָע בָּהֶן, אִם הוּא עוֹשֶׂה מִשּׁוּם שֶׁאֵין יָכוֹל לְאָכְלָן מִשּׁוּם שֶׁמֶן הָרַבֶּה שֶׁבָּהֶן, כֵּן כָּתַב בְּדְרִישָׁה (סק״ב), וּבְחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל יד ס״ק) מַלֵּל מִסַּעַם אַחַר, דְּשֶׁמֶן שֶׁמַּפְרִישׁוֹ הֲרֵי גַּם כֵּן אֹכֶל, שַׁבָּת [גְּמָרָא (קמה.)]: (כו) לְתוֹךְ קְעָרָה וְכוּ׳. וַדְּוָקָא לְצֹרֶךְ (כז) לְתוֹךְ קְדֵרָה וְכוּ׳. דְּלֹא גָּרַע מֵאֲשִׁכּוֹל דְּמֻתָּר וְכָנַ״ל בְּסָעִיף ד׳: (כח) שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֹכֶלָ. וְהוּא הַדִּין (נב) לְתוֹךְ הַמּוּרְיָס דְּהֲרֵי מֵאֹכֶל, אֲבָל לְתוֹךְ הַמַּשְׁקִין אָסוּר:

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (מד) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) וְתוֹסֶפֶת שַׁבָּת (ס״ק יא): (כה) עַיִן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ד) שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם שִׁירֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י סק״ד) דְּהַסּוֹמֵךְ עַל סְבָרָא רִאשׁוֹנָה לֹא הִפְסִיד, וְעַיְנִתִּי שָׁם שֶׁרָאִיתִי הוּא מִדְּלֹא הִכְרִיעַ הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מִשְׁמַע שֶׁאֵין לְמָחוֹת בְּיַד הַמַּקֵּל. וְאִינָהּ רְאָיָה, דְּיֵשׁ לוֹמַר לְהֶפֶךְ, מִדְּכָתַב דַּעַת הַמְקִלִּין גַּם כֵּן רַק בְּשֵׁם יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְלֹא בְּסִתָּמָא, וְעַל זֶה סָיְמוּ וְרַבֵּנוּ תָּם אוֹסֵר, וְגַם בְּסִמַ״ג (לאוין סה) וְסִמַ״ק (מצוה רפב) וְכֹל בּוֹ (סי׳ לא) מִשְׁמַע דְּדַעְתָּם כְּדַעַת רַבֵּנוּ תָּם, וְעַל שִׁיּוּרֵי דְּרִבְרֵי הַרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״י) כתב שמותר לסחטן לצורך מימיהן אפילו לשם משקה לדברי המתירים [סחיטת שאר פירות], ולדברי האוסרים מותר על כל פנים לסחטן לצורך אוכל, דהיינו לטבל המאכל במימיהן וכיוצא בזה, ואע״פ שבאותן מקומות שיש להם הרבה מהם סוחטים אותן לצורך מימיהן, אין דינם כתותים ורימונים בשביל כך אפילו באותן מקומות, לפי שאינן סוחטין מימיהן לשם משקה אלא לצורך אוכל, ואפילו אם נוהגין לסחטן לתוך מים לשתות, מותר, כיון שאין דרך לשתותן לבדן.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אֹכֶל (כט) נ אָסוּר. (יח) (ל) * וּלְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל *) (קמה. ד״ה ומתוך), ס כָּל שֶׁהוּא צָרִיךְ לְמֵימֵיהֶן חַיָּב חַטָּאת, אֲפִלּוּ סָחַט לִקְדָרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אֹכֶל. (וְלִדְבָרָיו, הַסּוֹחֵט אֶשְׁכּוֹל לִקְדָרָה *נַמִי אָסוּר) (טור): ח הַסּוֹחֵט (לא) דָּג לְצִירוֹ, דִּינוֹ כְּסוֹחֵט כְּבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת לְמֵימֵיהֶן: ט ע הַשָּׁלָג וְהַבָּרָד אֵין מְרַסְּקִין אוֹתָם, דְּהַיְנוּ (לב) לְשָׁבְרָם (לב) לַחֲתִיכוֹת דַּקּוֹת כְּדֵי שֶׁיָּזוּבוּ (יג) (לג) מֵימָיו, אֲבָל נוֹתֵן הוּא לְתוֹךְ כּוֹס שֶׁל יַיִן אוֹ מַיִם (לה) וְהוּא נְמוֹחַ מֵאֲלָיו (לד) וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. צ וְכֵן אִם הִנִּיחָם (יג) בַּחַמָּה אוֹ בְּנֶגֶד הַמְּדוּרָה וְנִפְשְׁרוּ, (לה) מֻתָּרִים: י ק מֻתָּר (לו) לְשַׁבֵּר (יד) הַקֶּרַח כְּדֵי לִטֹּל מַיִם מִמַּחֲתִיו: יא ר צָרִיךְ לְזָהֵר בַּחֲרָךְ (לז) שֶׁלֹּא יִטֹּל יָדָיו בְּמַיִם שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם שֶׁלֶג אוֹ בָּרָד, וְאִם יִטֹּל * יְזָהֵר שֶׁלֹּא יִדְחֲקֵם בֵּין יָדָיו, שֶׁלֹּא יְהֵא (טו) מְרַסֵּק: יב שֶׁיֵּשׁ לְזָהֵר שֶׁלֹּא יִשְׂפְּשֵׂף יָדָיו (טז) (לח) בְּמֶלַח: יג ת הַדּוֹרֵס שֶׁלֶג (לט) בְּרַגְלָיו ד וְאֵינוֹ

נ שם (קמה.) כְּשְׁמוּאֵל, הָרַ״ף (סא.) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק כ״א (הי״ג). ס הָרַ״ף (פ:) בְּשֵׁמּוֹ וּכְרַבִּי יוֹחָנָן. ע בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו וכן) מִמַּשְׁמָעוּת הַגְּמָרָא שָׁם. פ שַׁבָּת נ״א (ע״ב) בְּרִירָתָא. צ הָרַ״ן שָׁם (כד. ד״ה ואין) וְרַב הַפּוֹסְקִים. ק טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי [בראב״ה ח״א סי׳ רס). ר וְכֵן כָּתְבוּ תּוֹסָפוֹת (נא: ד״ה אין) וְהָרא״שׁ (פ״ד סי׳ יג) שָׁם. ש שָׁם בְּשֵׁם (בַּעַל הַתְּרוּמוֹת) [סֵפֶר הַתְּרוּמָה] (סי׳ רלה ע״י״ש). ת טוּר בְּשֵׁם הָרַ״ם מֵרוֹטֶנְבּוּרְג (תשב״ץ קטן סי׳ סה).

*) כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וְלֹא וּלְרַבְּנוּ חֻם, וְכֵן כָּתְבוּ בְּעוֹלַת שַׁבָּת (ס״ק כא) וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (ס״ק יג) וְכֵן אִיתָא בַּלְּבוּשׁ.

## בְּאֵר הֵיטֵב

(יח) וּלְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל וְכוּ׳. וּבְסִימָן תקי״ה (ס״א) גַּבֵּי יוֹם טוֹב הִכְרִיעַ דְּמֻתָּר לַחְלֹב לְתוֹךְ הָאֹכֶל, וְאִם כֵּן כָּאן אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה סוֹחֲטִים הַכְּבָשִׁים וְהַשְּׁלָקוֹת לְהוֹצִיא מֵימֵיהֶן לְתוֹךְ הָאֹכֶל. ט״ז (סק״ו) עַיֵּן שָׁם: ט (יג) מֵימָיו. דְּקָא מוֹלִיד בְּשַׁבָּת, וְדָמֵי לְמָלְאכָה שְׁבוֹרָה הַמַּיִם הַלָּלוּ. וְכָתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין) דְּוַקָא שֶׁמְּרַסְּקוֹ בַּחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת, אֲבָל לִשְׁבֹּר חֲתִיכָה מִמְּנוּ שָׁרֵי, וַאֲפִלּוּ אִם יָזוּבוּ קְצָת מַיִם עַל יְדֵי זֶה, דְּלֹא נִתְכַּוֵּן לָזֶה, וְעוֹד שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד: (יג) בַּחַמָּה. וּלְפִי מַה שֶׁכָּתַב רַמ״א בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ט״ו, גַּם הָכָא אִסּוּר מִשּׁוּם נוֹלֵד, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא מְעֹרָב בְּמַיִם. ר״ן (כג: ד״ה ואין ע״י״ש). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד): י (יד) הַקֶּרַח. שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ בּוֹרֵא מַיִם בָּזֶה, וְאִי מִשּׁוּם שְׁבִירַת הַקֶּרַח, הָא גְּדוֹלָה מִזּוֹ מְצָאנוּ שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחְבִית בְּשַׁכִּיל גְּרוֹגְרוֹת וְכוּ׳. מָרְדְּכַי (פ״ד סי׳ שלא) וְעַיֵּן סִימָן שי״ד (ס״א). וְנִרְאֶה לִי דְּבְנָהָר אוֹ בְּאֵר אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) דְּאֲפִלּוּ לְרַסֵּק שָׁרֵי, עַיֵּן שָׁם סָעִיף קָטָן י״ג: יב (טו) בְּמֶלַח. לְפִי שֶׁנִּמּוֹחַ וְהָוֵה נוֹלֵד, וְעַיֵּן סִימָן שכ״ו סָעִיף י׳. וּמִשְּׁמַע דְּמַתִּר לְהַשְׁלִיךְ מֶלַח בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ נוֹטֵל יָדָיו מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב גַּבֵּי שֶׁלֶג וּבָרָד, רַק שֶׁיְּזַהֵר שֶׁלֹּא יִהְיֶה אָסוּר מַחֲמַת מֵי הַמֶּלַח

## בֵּאוּר הַלָּכָה

ז * וּלְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ל) שֶׁכָּתְבְנוּ דְּכָל הַפּוֹסְקִים פְּלִיגִי עַל הָרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל, וְהֵיכִי בְּדִין הַשֵּׁנִי מִשָּׁם הַבָּא לֶאֱכֹל, אֲבָל בְּדִין הָרִאשׁוֹן שֶׁלּוֹ דְּפוֹסֵק דְּבִכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת יֵשׁ חִיּוּב חַטָּאת כְּשֶׁסְּחָטָן לְמֵימֵיהֶן, יֵשׁ הָרַבֵּה רִאשׁוֹנִים דְּסָבְרִי לְהוּ כְּוָתֵיהּ, הֵיינוּ הָרַשְׁבָּ״א וְהָרוֹקֵחַ (סי׳ קכד) וְאוֹר זָרוֹעַ (ח״ב סי׳ נח) וּרְאִיתִי לְהָרַב רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִמֵּיץ (סי׳ רעד), וְטַעֲמָם, דְּסָקְטוּ כְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּקָיְמָא לַן כְּוָתֵיהּ נֶגֶד רַב וּשְׁמוּאֵל, דְּסוֹבְרִי דִּבְכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת כְּשֶׁסְּחָטָן לְמֵימֵיהֶן חַיָּב, וְטַעַם הָרִי״ף וְסִיעָתוֹ מִבְּאֹר בְּהָרִי״ף (סא.). וְדַע עוֹד, דַּאֲפִלּוּ לִשִׁיטַת הָרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל דְּסוֹבֵר כְּרַבִּי יוֹחָנָן, מִכָּל מָקוֹם מוֹדֶה דְּשָׁאר פֵּרוֹת מֻתָּר לִסְחֹט לְמֵימֵיהֶן חַיָּב, וְכֵן נַ״ל בְּסָעִיף א׳. [וּלְהֵכִי לֹא הִזְכִּיר הַמְחַבֵּר כְּלָל בְּסָעִיף א׳ דָּעָה זוֹ לְעִנְיַן שְׁאָר פֵּרוֹת אֲפִלּוּ לְחוּמְרָא בְּעָלְמָא]. שֶׁכֵּן אִיתָא בְּרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל שֶׁבְּיָדֵינוּ בְּהָדְיָא (קמה: ד״ה והא) דְּסוֹחֲטִין לְכַתְּחִלָּה בְּפָגָעִין וּפְרִישִׁין, וְעַל כָּרְחָךְ טַעֲמוֹ מִשּׁוּם דְּסָבְרִי לַיהּ דִּבְכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת דָּרְךְ לְסָחְטָן מַה שֶּׁיֵּשׁ כֵּן בְּשֶׁאֵר פֵּרוֹת, אוֹ מִשּׁוּם דְּהַבְלוּעַ בִּכְבָשִׁים שֵׁם מַשְׁקֶה עָלָיו מִקֹּדֶם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כט). וְהִנֵּה בְּהַגָּהוֹת סְמַ״ק (מצוה רפב הגהה י) הוֹכִיחַ מֵהָא דִּבְכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת דְּאָף בִּסְחִיטַת פֵּרוֹת אָסוּר לְמֵימֵיהֶן, וּבָאֶמֶת מִפְּרוּשׁ רַבְּנוּ חֲנַנְאֵל מוּכָח אִיפְכָּא, וְעַל כָּרְחָךְ הַשְׁתָּא אָסוּר לְמֵימֵיהֶן, וּכְבָר בֵּאַרְנוּ לְעֵיל בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה מותר) בְּאַרִיכוּת עַיֵּן שָׁם:

* נַמִי אָסוּר. הַאי לִשּׁוֹן נַמִי לָאו דַּוְקָא, דְּכָל שֶׁכֵּן בְּאֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים וּזֵיתִים לִקְדָרָה דְּחַיָּב לְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל, דְּעִקַּר סְחִיטָה הוּא בְּזֵיתִים וַעֲנָבִים, אֶלָּא מִשּׁוּם דְּהַשְׁתָּא עָרוּךְ סָתַם לְעֵיל בְּסָעִיף ד׳, וּלְכָךְ הִזְכִּיר הָרַמ״א דְּגַם שָׁם יֵשׁ פְּלוּגְתָּא [ט״ז (סק״ו)]:

יא * יְזָהֵר שֶׁלֹּא יִדְחֲקֵם וְכוּ׳. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) שֶׁכָּתַב דְּלְהַמְתִּירִין לְרַסֵּק לְתוֹךְ הַכּוֹס גַּם בְּזֶה שָׁרֵי, וְטַעֲמוֹ, מִשּׁוּם דְּמֹעֶרֶב בְּמֵי הַנְּטִילָה

דְּדָמֵי לְמָלְאכָה (לו) שְׁבוֹרָה הַמַּיִם הַלָּלוּ, וְאָסוּר מִדְּרַבָּנָן, אִי נַמִי גְּזֵרָה (לה) שָׁמָא יִסְחֹט פֵּרוֹת הָעוֹמְדִין לְמַשְׁקִין: (לד) וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. כֵּיוָן דְּלֹא עָבִיד מַעֲשֶׂה בְּיָדָיו לֹא גָּזְרוּ בֵּיהּ. (לו) וְיֵשׁ מַתִּירִין אֲפִלּוּ לְרַסֵּק בְּיָדָיו לְתוֹךְ הַכּוֹס, וְהַטַּעַם, דְּכֵיוָן שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵי הַכּוֹס וְאֵינוֹ בָּעַיִן לֹא גָּזְרוּ בֵּיהּ כְּלָל: (לה) מֻתָּרִים. לְהָנוֹת מֵהֶם, (לו) וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לְהַנִּיחַ כֵּיוָן שֶׁמְּמֵילָא הוּא נְמוֹחַ, וּכְמוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס. (לה) וּלְדַעַת רַמ״א בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ט״ז בַּהֶגְהָ״ה גַּם הָכָא יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּאַף דְּנִמּוֹחַ מֵאֲלָיו אָסוּר מִשּׁוּם נוֹלֵד, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְתוֹךְ הַכּוֹס, דְּהָתָם הוּא מְעֹרָב בְּמַיִם וְאֵינוֹ נָכְרִי: י (לו) לְשַׁבֵּר הַקֶּרַח. דְּשִׁבְרִית הַקֶּרַח אֵינָהּ מְלָאכָה כְּלָל, (לה) וְלֹא אָסְרוּ בְּרִסּוּק אֶלָּא אִם הוּא עוֹשֶׂה כְּדֵי שֶׁיָּזוּבוּ מֵימָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) דִּבְנָהָר אוֹ בְּאֵר אָסוּר, דְּכֵיוָן דְּהוּא מְחֻבָּר לַקַּרְקַע יֵשׁ בּוֹ [ג] מִשּׁוּם חֲשָׁשׁ בִּנְיָן וּסְתִירָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) דִּבְנָהָר אוֹ בְּאֵר אָסוּר, דְּכֵיוָן דְּהוּא מְחֻבָּר לַקַּרְקַע יֵשׁ בּוֹ [ג] מִשּׁוּם חֲשָׁשׁ בִּנְיָן וּסְתִירָה, (מ) אֲבָל הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו וּסְבִירָא לְהוּ דְּשֵׁם מַיִם עֲלֵיהֶן וְאֵין שָׁיְּךְ בּוֹ בִּנְיָן וּסְתִירָה, וּלְכָךְ שַׁבָּת יֵשׁ לְהָקֵל: יא (לז) שֶׁלֹּא יִטֹּל יָדָיו. כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי רִסּוּק. וְשֶׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (מ״ה) מֻקָּל בָּזֶה, אַף שֶׁיְּזַהֵר שֶׁלֹּא יְרַסְּקֵם: יב (לח) בְּמֶלַח. הַטַּעַם כַּנַ״ל בְּשֶׁלֶג וּבָרָד, דְּגַם בָּזֶה יִתְהַוֶּה מַיִם עַל יְדֵי הַשְׁפּוּף. וְהֵיינוּ דַּוְקָא בְּמֶלַח לְבַד, (מ״ו) אֲבָל מֻתָּר לְהַשְׁלִיךְ מֶלַח בְּמַיִם (מכ) אֲפִלּוּ הָרַבֵּה וְלִטֹּל יָדָיו מֵהֶם אַחַר שֶׁנִּמּוֹחוּ, וּכְמוֹ שֶׁהִתִּירוּ לְעֵיל (ס״ט) לִתֵּן שֶׁלֶג וּבָרָד לְתוֹךְ הַכּוֹס, אַף שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה מִי מֶלַח עַזִּין, דְּהֵיינוּ שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי מֶלַח וְאֶחָד מַיִם: יג (לט) בְּרַגְלָיו. וְאַף אִם הַשֶּׁלֶג נִמּוֹחַ וְזָב עַל יְדֵי זֶה לֵית לָן בָּהּ, (מנ) כֵּיוָן דְּהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לָזֶה. וְהַטַּ״ז (סק״ד)

## בְּאוּר הֲלָכָה

(יח) וּלְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל וְכוּ׳. וּבְסִימָן תקי״ה (ס״א) גַּבֵּי יוֹם טוֹב הִכְרִיעַ דְּמֻתָּר לַחְלֹב לְתוֹךְ הָאֹכֶל, וְאִם כֵּן כָּאן אֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה סוֹחֲטִים הַכְּבָשִׁים וְהַשְּׁלָקוֹת לְהוֹצִיא מֵימֵיהֶן לְתוֹךְ הָאֹכֶל. ט״ז (סק״ו) עַיֵּן שָׁם: ט (יג) מֵימָיו. דְּקָא מוֹלִיד בְּשַׁבָּת, וְדָמֵי לְמָלְאכָה שְׁבוֹרָה הַמַּיִם הַלָּלוּ. וְכָתַב בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין) דְּוַקָא שֶׁמְּרַסְּקוֹ בַּחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת, אֲבָל לִשְׁבֹּר חֲתִיכָה מִמְּנוּ שָׁרֵי, וַאֲפִלּוּ אִם יָזוּבוּ קְצָת מַיִם עַל יְדֵי זֶה, דְּלֹא נִתְכַּוֵּן לָזֶה, וְעוֹד שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד: (יג) בַּחַמָּה. וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַב רַמ״א בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ט״ו, גַּם הָכָא אִסּוּר מִשּׁוּם נוֹלֵד, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא מְעֹרָב בְּמַיִם. ר״ן (כג: ד״ה ואין ע״י״ש). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד): י (יד) הַקֶּרַח. שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ בּוֹרֵא מַיִם בָּזֶה, וְאִי מִשּׁוּם שְׁבִירַת הַקֶּרַח, הָא גְּדוֹלָה מִזּוֹ מְצָאנוּ שׁוֹבֵר אָדָם אֶת הַחְבִית בְּשַׁכִּיל גְּרוֹגְרוֹת וְכוּ׳. מָרְדְּכַי (פ״ד סי׳ שלא) וְעַיֵּן סִימָן שי״ד (ס״א). וְנִרְאֶה לִי דְּבְנָהָר אוֹ בְּאֵר אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טז) דְּאֲפִלּוּ לְרַסֵּק שָׁרֵי, עַיֵּן שָׁם סָעִיף קָטָן י״ג: יב (טו) בְּמֶלַח. לְפִי שֶׁנִּמּוֹחַ וְהָוֵה נוֹלֵד, וְעַיֵּן סִימָן שכ״ו סָעִיף י׳. וּמִשְּׁמַע דְּמַתִּר לְהַשְׁלִיךְ מֶלַח בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ נוֹטֵל יָדָיו מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב גַּבֵּי שֶׁלֶג וּבָרָד, רַק שֶׁיְּזַהֵר שֶׁלֹּא יִהְיֶה אָסוּר מֵחֲמַת מֵי הַמֶּלַח

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כט) אָסוּר. וְאַף עַל גַּב דְּשָׁאַר פֵּרוֹת מֻתָּר לִסְחֹט אֲפִלּוּ לְמֵימֵיהֶן וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף א׳, שָׁאנֵי הָתָם שֶׁאֵין שָׁם מַשְׁקֶה עַל מֵי פֵּרוֹת, וְהָוֵי כְּמַפְרִיד אֹכֶל מֵאֹכֶל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דְּהָיָה שָׁם מַשְׁקֶה עָלָיו מִקֹּדֶם שֶׁנִּבְלַע וְשָׁיְּךְ בּוֹ שָׁם סְחִיטָה. וּמִכָּל מָקוֹם חִיּוּב חַטָּאת לֵיכָא לְדַעָה זוֹ, דִּסְבִירָא לַיהּ דְּבַר תּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא עַל סְחִיטַת זֵיתִים וַעֲנָבִים בִּלְבַד, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּרֵישׁ הַסִּימָן: (ל) וּלְרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל וְכוּ׳. הִנֵּה הָרַבְּנוּ חֲנַנְאֵל בְּשֵׁנִי דְּבָרִים פָּלִיג עַל דַּעָה הָרִאשׁוֹנָה, א) דִּסְבִירָא לַיהּ דְּאִם צָרִיךְ לְמֵימֵיהֶן חַיָּב אֲפִלּוּ בִּכְבָשִׁים וּשְׁלָקוֹת, ב) דְּכָל הֵיכָא שֶׁצָּרִיךְ לְמֵימֵיהֶן לְעוֹלָם חַיָּב אֲפִלּוּ כְּשֶׁסּוֹחֵט לְתוֹךְ הָאֹכֶל. וְאַף דְּכָל הַפּוֹסְקִים פְּלִיגִי עַל זֶה, דִּסְבִירָא לְהוּ דְּמַשְׁקֶה הַבָּא לְאֹכֶל כְּאֹכֶל דְּמֵי וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ד׳ וַהֲלָכָה כְּדִבְרֵיהֶם, וּלְכָךְ הִזְכִּיר הַמְחַבֵּר דַּעְתָּם בְּסָתָמָא, מִכָּל מָקוֹם הֵבִיא גַּם כֵּן דַּעַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל לְהוֹרוֹת א) דְּטוֹב לְהַחְמִיר כְּדִבְרָיו, וְהַמַּחְמִיר תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּתְשׁוּבַת הָרא״שׁ (כלל כב סי׳ א) שֶׁהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה הא דאמר): ח (לא) דָּג לְצִירוֹ. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁפָּחַט דָּג לְהוֹצִיא צֵירוֹ שֶׁצָּרִיךְ לוֹ. (לג) וּמֵירֵי בְּצֵיר שֶׁנִּבְלַע בּוֹ מִמַּשְׁקֶה דְּעָלְמָא, לְכָךְ דּוֹמֶה כְּסוֹחֵט שְׁלָקוֹת לְמֵימָיו דְּאָסוּר וְכַנַּ״ל, אֲבָל בְּצֵיר הַיּוֹצֵא מִגּוּפוֹ, דּוֹמֶה לְסוֹחֵט שְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת לְמֵימָיו דְּמֻתָּר, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף א׳: ט (לב) לַחֲתִיכוֹת דַּקּוֹת. אֲבָל לִשְׁבֹּר חֲתִיכָה מִמֶּנּוּ שָׁרֵי, וַאֲפִלּוּ אִם יָזוּבוּ קְצָת מַיִם עַל יְדֵי זֶה, דְּלֹא נִתְכַּוֵּן לָזֶה, וְעוֹד שֶׁהוֹלֵךְ לְאִבּוּד [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין)]: (לג) מֵימָיו. (לד) וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. כֵּיוָן דְּלֹא עָבִיד מַעֲשֶׂה בְּיָדָיו לֹא גָּזְרוּ בֵּיהּ. (לה) מֻתָּרִים. לְהָנוֹת מֵהֶם, (לו) וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְכַתְּחִלָּה לְהַנִּיחַ כֵּיוָן שֶׁמְּמֵילָא הוּא נְמוֹחַ, וּכְמוֹ לְתוֹךְ הַכּוֹס. (לה) וּלְדַעַת רַמ״א בְּסִימָן שי״ח סָעִיף ט״ז בַּהֶגְהָ״ה גַּם הָכָא יֵשׁ לְהַחְמִיר, דְּאַף דְּנִמּוֹחַ מֵאֲלָיו אָסוּר מִשּׁוּם נוֹלֵד, וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְתוֹךְ הַכּוֹס, דְּהָתָם הוּא מְעֹרָב בְּמַיִם וְאֵינוֹ נָכְרִי: י (לו) לְשַׁבֵּר הַקֶּרַח. דְּשִׁבְרִית הַקֶּרַח אֵינָהּ מְלָאכָה כְּלָל, (לה) וְלֹא אָסְרוּ בְּרִסּוּק אֶלָּא אִם הוּא עוֹשֶׂה כְּדֵי שֶׁיָּזוּבוּ מֵימָיו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) דִּבְנָהָר אוֹ בְּאֵר אָסוּר, דְּכֵיוָן דְּהוּא מְחֻבָּר לַקַּרְקַע יֵשׁ בּוֹ [ג] מִשּׁוּם חֲשָׁשׁ בִּנְיָן וּסְתִירָה, (מ) אֲבָל הָרַבֵּה אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִין עָלָיו וּסְבִירָא לְהוּ דְּשֵׁם מַיִם עֲלֵיהֶן וְאֵין שָׁיְּךְ בּוֹ בִּנְיָן וּסְתִירָה, וּלְכָךְ שַׁבָּת יֵשׁ לְהָקֵל: יא (לז) שֶׁלֹּא יִטֹּל יָדָיו. כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי רִסּוּק. וְשֶׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (מ״ה) מֻקָּל בָּזֶה, אַף שֶׁיְּזַהֵר שֶׁלֹּא יְרַסְּקֵם: יב (לח) בְּמֶלַח. הַטַּעַם כַּנַּ״ל בְּשֶׁלֶג וּבָרָד, דְּגַם בָּזֶה יִתְהַוֶּה מַיִם עַל יְדֵי הַשְׁפּוּף. וְהֵיינוּ דַּוְקָא בְּמֶלַח לְבַד, (מ״ו) אֲבָל מֻתָּר לְהַשְׁלִיךְ מֶלַח בְּמַיִם (מכ) אֲפִלּוּ הָרַבֵּה וְלִטֹּל יָדָיו מֵהֶם אַחַר שֶׁנִּמּוֹחוּ, וּכְמוֹ שֶׁהִתִּירוּ לְעֵיל (ס״ט) לִתֵּן שֶׁלֶג וּבָרָד לְתוֹךְ הַכּוֹס, אַף שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה מִי מֶלַח עַזִּין, דְּהֵינוּ שְׁנֵי שְׁלִישֵׁי מֶלַח וְאֶחָד מַיִם: יג (לט) בְּרַגְלָיו. וְאַף אִם הַשֶּׁלֶג נִמּוֹחַ וְזָב עַל יְדֵי זֶה לֵית לָן בָּהּ, (מנ) כֵּיוָן דְּהוּא אֵינוֹ מִתְכַּוֵּן לָזֶה. וְהַטַּ״ז (סק״ד)

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

ח (נג) פְּרֵי מִגְדִּים (א״א ס״ק יב). וְכֵן מַשְׁמַע מִמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב): ט (לד) רַשׁ״י (נא: ד״ה כדי): (לה) רַמַ״ם (פכ״א הי״ג ע״י״ש). וְהַשְׁמִטְתִּי טַעַם דְּנוֹלֵד, דְּהַמְחַבֵּר לֹא סְבִירָא לַיהּ, מִדְּהִתִּיר נֶגֶד הַחַמָּה: (לו) פּוֹסְקִים בְּשֵׁם הַתּוֹסָפְתָּא (פ״ד הט״ז): י (לה) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וְתוֹסָפַת שַׁבָּת (ס״ק כג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: יא (לז) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה אין) וְהַגְּרָ״א. וְלֹא הִזְכִּיר הַגְּרָ״א טַעַם הַמְּרְדְּכִי (פ״ד סי׳ שלא) הַמּוּבָא בְּמָגֵן

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א)** וּבשו״ע הרב (סי״ב) לֹא כתב להחמיר בזה. **ב)** וּבשו״ע הרב (סי״ט) אסר לרסק בידים בתוך הכוס. **ג)** וּבשו״ע (סי״ח) אסר במחובר לקרקע. **ד)** ובשו״ע הרב (סי״כ) כתב: וטוב להחמיר במקום שאפשר ליזהר בקל.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah